

GEA CATALÁN v. ŠPANIJA

(Eur. Court H.R., 10. 2. 1995, Series A no. 309)

7. - 15. [Francisco Gea Catalán, španski državljani s prebivališčem v Barceloni, je leta 1985 zlorabil položaj bančnega uslužbenca in banko oškodoval, zaradi česar je ta zoper njega sprožila kazenski postopek. Sodišče [Audiencia Provincial] mu je v sodbi z dne 22. 1. 1988 za kaznivo dejanje poneverbe izreklo zaporno kazen dveh let in štirih mesecev. Med oteževalne okoliščine je štelo višino pridobljene koristi (5.610.150 pezeta), oškodovanje ugleda banke in dejstvo, da sta bila zaradi njegovega ravnanja iz službe odpuščene tudi dva druga uslužbenca. V pritožbi glede pravnih vprašanj je g. Catalán s sklicevanjem na 24. člen Ustave zatrjeval, da so bile prekršene njegove pravice do obrambe, ker ga niso predhodno obvestili o oteževalnih okoliščinah (7. odstavek 529. člena Kazenskega zakonika). Tako preiskovalni sodnik kot tudi banka v vlogi oškodovanca naj bi se sklicevala le na 1. odstavek tega člena. Vrhovno [Tribunal Supremo] in Ustavno sodišče [Tribunal Constitucional] sta menila, da sama uradniška napaka, ki jo je bilo mogoče z uporabo zdravega razuma in logike zlahka prepoznati, ni pomenila zatrjevane kršitve.]

Pravna vprašanja

25. [...] Kršitev naj bi izhajala iz dejstva, da je bil obsojen na podlagi 7. odstavka 529. člena Kazenskega zakonika in ne na podlagi 1. odstavka, na katerega sta se sklicevala tožilstvo in oškodovanec.

26. Komisija je bila enakega mnenja. Menila je, da je oseba, ki je obdolžena kaznivega dejanja, upravičena do seznanitve ne zgolj z materialnimi dejstvi zoper njo, ampak tudi z njihovo pravno kvalifikacijo. Tudi če bi se sklicevanje na oteževalne okoliščine, kot določa 1. odstavek 529. člena zdelo nesmiselno, to ne bi moglo avtomatično sprožiti uporabe 7. odstavka.

27. Vlada je zatrjevala, da se je vlagatelj pritožbe zavedal vseh sestavin obtožbe, še posebej zato, ker sta se javni tožilec in oškodovanec sklicevala na ista dejstva kot preiskovalni sodnik. Na ta dejstva bi bilo mogoče logično uporabiti le 7. odstavek.

28. Enako kot Vlada šteje tudi Sodišče okoliščino, glede katere se vlagatelj pritožuje, kot povsem očitno posledico uradniške napake, do katere je prišlo pri prepisovanju predlogov tožilstva. [...] Enakega mnenja je bilo ob zavrnitvi vlagateljeve pritožbe glede pravnih vprašanj tudi Vrhovno sodišče, glede njegove ustavne pritožbe [amparo] pa tudi Ustavno sodišče.

29. Z upoštevanjem jasnosti pravne kvalifikacije, ki jo je glede na ugotovljena dejstva v svoji odredbi z dne 1. 7. 1986 postavil preiskovalni sodnik, Sodišče ne vidi razloga, zaradi katerega bi se g. Gea Catalán lahko pritoževal, da ni bil obveščen o vseh sestavinah obtožbe, ker so predložitve tožilstva temeljile na istih dejstvih. Poleg tega bi bilo v pričujočem primeru, kot je odločilo že Ustavno sodišče, nesmiselno uporabiti 1. odstavek 529. člena Kazenskega zakonika. Sklep, da je potrebno uporabiti 7. odstavek, sicer ni pomenil samodejnega zaključka, vendar pa je bilo do njega mogoče priti z minimalno uporabo logike.

30. Sodišče odloča, da vlagateljeva pritožba ni bila utemeljena, in tako ugotavlja, da ni prišlo do kršitve 3. (a) odstavka 6. člena.

Mnenje Komisije z dne 30. 11. 1993.

[...]

34. Komisija meni, da argument Vlade, češ da se je že preiskovalni sodnik v obtožnici skliceval na 7. odstavek 529. člena Kazenskega zakonika, ni odločilen, ker po španskem pravu pravna kvalifikacija preiskovalnega sodnika na veže niti strank niti sodečega sodišča. [...]

[...]

37. Komisija soglaša z Vrhovnim sodiščem in Vlado, da na ugotovljena dejstva oteževalnih okoliščin iz prvega odstavka ni bilo mogoče uporabiti. Vendar meni, da bi šli predaleč, če bi tako kot Vrhovno sodišče, Ustavno sodišče in Vlada sklepali, da je bila uporaba sedmega odstavka, samo zato, ker se ni bilo mogoče sklicevati na prvega, očitna rešitev. Komisija tako opaža, da je vlagatelj zaradi uporabe sedmega odstavka, odgovarjal za veliko daljšo kazen. Iz tega izhaja, da je bilo za izpeljavo vlagateljeve obrambe nujno formalno obvestilo o tem, da lahko sodišče dejanje kvalificira po okoliščinah, ki bi vodile do izreka težje kazni.

38. Komisija meni drugače kot španska sodišča in Vlada, da je kvalifikacija po sedmem odstavku pomembno vplivala na učinkovito izpolnjevanje pravic obrambe (sodba v primeru Artico). Ne da bi prejudicirali izid, je mogoče reči, da bi vlagatelj kvalifikacijo po tem odstavku lahko izpodbijal na dveh temeljih. Prvič: člen se nanaša na goljufijo, ki jo kot „posebno hudo kvalificira

višina protipravno pridobljenega zneska". Glede zneska, ki ga je pridobil, bi vlagatelj lahko sprožil vprašanje, ali je pomenila višina zneska, kot jo je ugotovilo sodišče, „posebno hudo“ goljufijo, v skladu z namenom sporne določbe, če upoštevamo, da je bila žrtev goljufije banka.

39. Drugič: po 2. odstavku 528. člena Kazenskega zakonika je mogoče prisión menor izreči samo v primerih, ko so podane posebno hude oteževalne okoliščine. Predpostavlja se stopnja teže, ki je nad normalno. [...] Vlagatelj bi se lahko skliceval, da znesek, ki ga je protipravno pridobil od banke, ne zahteva uporabe sedmega odstavka niti ne kvalifikacije kot „posebno hud“ primer oteževalnih okoliščin iz 2. odstavka 528. člena Kazenskega zakona.

40. Ob upoštevanju vseh teh sklepov Komisija meni, da vlagatelj ni bil obveščen o vseh vidikih obtožbe proti njemu.

41. Komisija je soglasno menila, da je prišlo do kršitve 3. (a) odstavka 6. člena Konvencije.